

Sukupuolittuneisuus ja sukupuolten representaatio suomalaisessa talouslehdissä

Juhis Ranta

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Amk-opinnäytetyö

2022

Medianomi (AMK)

Tiivistelmä

Tekijä(t)

Ranta Juhis

Tutkinto

Medianomi (AMK)

Raportin/Opinnäytetyön nimi

Sukupuolittuneisuus ja sukupuolten representaatio suomalaisessa talouslehdistössä

Sivu- ja liitesivumäärä

25 + 10

Tässä opinnäytetyössä tarkastelun kohteena on suomalaisen talouslehdistön sukupuolittuneisuus. Lyhyen ajanjakson otannalla selvitetään, kuinka paljon suomalaisessa talouslehdistössä esiintyy naisia ja miehiä, sekä millaisilla sanoilla heitä kuvataan.

Tutkimus on rajattu paperisena ilmestyviin talouslehtiin. Suurin osa lehdistä on Alma-konsernin julkaisemia, mutta mukana on myös Veronmaksajien keskusliiton lehti. Aineiston ajankohta osuu kevättalveen 2021. Lehtien eritahtisesta ilmestymisestä johtuen osaa on tarkkailtu yhden viikon ajan ja toisia parin kuukauden ajan.

Aineistossa on mukana otsikoissa, leipäteksteissä ja ingresseissä nimeltä mainitut henkilöt, sekä kyseisten juttujen kirjoittajat. Tarkasteluun on otettu erikseen myös pääkirjoituksia, kolumneja ja pakinoita kirjoittaneiden henkilöiden sukupuolijakauma.

Yksi tutkimuksen lähtöajatuksista on, että voimakkaasti sukupuolittuneessa mediassa saattaa korostua tietynlaiset arvomaailmat voimakkaammin kuin toiset. Myös hallituksen tasa-arvo-ohjelma luo pohjaa sille, että sukupuolia tulee kohdella samalla tavoin. Talous on merkittävä yhteiskunnan osa-alue ja talouslehdet tuovat siihen liittyviä asioita julkisuuteen. Sen vuoksi on tärkeää tarkastella tämän alueen sukupuolittuneisuutta.

Muulla mediassa tehtyjen mittausten mukaan median haastateltavista naisia on keskimäärin kolmannes.

Tämän opinnäytetyön tuloksista voi huomata, että niin jutuissa esiintyvien henkilöiden kuin juttujen tekijöidenkin kohdalla suomalainen talouslehdistö on varsin miesvaltainen. Yksittäisten lehtien välillä löytyy jonkin verran eroja niin jutuissa esiintyvien henkilöiden kuin tekijöidenkin suhteen, mutta iso kuva on selkeästi miehisempi kuin muussa mediassa keskimäärin.

Esiintyvät henkilöt ovat usein yritysten toimitusjohtajia tai muita yritysjohtoon kuuluvia henkilöitä. Miehistä käytetään toisinaan ylistäviä sanoja, kuten guru. Naisten kohdalla käytetään useammin sukupuolta korostavaa ilmausta, kuten naisarkkitehti.

Opinnäytetyön päätelmänä voi todeta, että suomalaisessa talouslehdistössä miehet pääsevät naisia useammin ääneen. Tässä opinnäytetyössä ei tarkasteltu miesten ja naisten tekemiä aihevalintoja, ainoastaan sukupuolten esiintyvyyttä ja esitystapaa eli representaatiota.

Asiasanat

Journalismi, talousjournalismi, sukupuolten tasa-arvo, representaatio

Sisällys

1	Johdanto	2
2	Tietoperusta	4
2.1	Keskeisiä käsitteitä	4
2.2	Taloudesta ja talousjournalismista	6
3	Tutkimusmenetelmä ja aineisto	8
3.1	Menetelmä	8
3.2	Aineisto	9
4	Tuloksia.....	12
4.1	Naisia reilu neljännes	12
4.2	Talouslehtien kirjoittajien joukko on miesvaltaisempi kuin toimittajakunta keskimäärin	13
4.3	Mielipiteellisten tekstien kirjoittajien sukupuolijakauma vaihtelee	14
4.4	Miesten ja naisten representaatiossa on eroja	15
5	Johtopäätökset.....	18
5.1	Aiheita jatkotutkimuksiin.....	20
	Lähteet	22
	Liitteet.....	26
	Liite 1. Liitteen nimi	26
	Liite 2. Liitteen nimi	33

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä tutkin suomalaista talouslehdistöä ja siellä esiintyvien henkilöiden sukupuolia. Määrittelen otsikoissa, ingresseissä ja leipäteksteissä nimellä esiintyviä tai mainittuja henkilöitä sukupuolen mukaan. Aineistosta selviää, kuinka paljon lehdissä esiintyy miehiä, naisia ja muita tai määrittelemättömiä. Olen listannut myös tarkasteltavien juttujen kirjoittaneiden toimittajien sekä kolumnistien ja pääkirjoituksen kirjoittajien sukupuolet. Minua kiinnostaa nähdä, että korostuuko talouslehdistössä jonkun sukupuolen näkökulma enemmän.

Opinnäytetyö yhdistyy julkisuudessa käytyyn keskusteluun sukupuolten representaatiosta journalismissa. Esimerkiksi Helsingin Sanomat (Vasantola 2021; Yläjärvi 2021), Yle (Kajander 2021; Natri 2019) ja monet muut mediat (Autio 2019; Simola 2019) ovat alkaneet tarkastelemaan tarkemmin valikoitujen haastateltavien sukupuolta ja representaation tasa-arvoa. Samaan aikaan julkisessa keskustelussa on ollut aika-ajoin keskustelua naispuolisista johtajista yritysmaailmassa. Esimerkiksi Helsingin Sanomissa (Savolainen 2016) ja STT:n uutisissa (2021).

Korostuuko talouslehdistössä joku sukupuoli ja näkyykö käyty keskustelu naisjohtajista ja journalismin sukupuolittuneisuudesta suomalaisessa talouslehdistössä?

Ruotsalainen Prognosis ylläpitää pohjoismaisista medioista koostuvia sukupuolilastoja. He ylläpitävät mm. Twitterissä Tasa-arvobottia (<https://twitter.com/tasaarvobotti>), joka näyttää 15 suomalaisen median juttujen sukupuolijakaumat viimeisten 24 tunnin aikana. Vaihtelua on paljon. Vuonna 2019 Suomen lehdistö perehtyi koko vuoden tilastoihin, ja he huomasivat naisten osuuden jämähtäneen ”ikuisen kolmannekseen” (Simola 2019).

Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2020 julkaisemassa Hallituksen tasa-arvo-ohjelmassa 2020–2023 tavoitteena on nostaa Suomi tasa-arvon kärkimaaksi. Ohjelma keskittyy etenkin hallinnon tasa-arvotoimiin, mutta antaa viitteen aiheen ajankohtaisuudesta. (STM 2020.) Tämä opinnäytetyö tarjoaa tietoa siitä, miten sukupuolten tasa-arvo toteutuu tai ei toteudu suomalaisessa talouslehdistössä. Suomalainen talouslehdistö on ikkuna yritysmaailmaan ja pörssiyhtiöihin, jotka ovat olennainen osa yhteiskuntaa.

Opinnäytetyön tuloksista selviää kuinka paljon naisia ja miehiä mainitaan Suomalaisen talouslehdistön jutuissa. Siinä selviää myös minkälaisilla sanoilla naisia ja miehiä talouslehtien artikkeleissa kuvataan. Sekä se kuinka paljon miehet ja naiset käyttävät mielipidevaltaa suomalaisessa talouslehdistössä.

Selvitän aihetta seuraavien tutkimuskysymysten avulla:

TK 1 Kuinka sukupuolittuneita otoksessa olevien artikkeleiden perusteella talouslehdet ovat?

TK 2 Minkälaisia eroja sukupuolinäkökulmasta aineiston perusteella lehtien välillä voidaan havaita?

TK 3 Onko talouslehdissä esiintyvien henkilöiden esittelyssä eroja riippuen henkilön sukupuolesta?

Tutkimuskysymyksiini saan vastaukset sisällönanalyysin avulla. Käyn läpi suomalaista talouslehdistöä, jutuissa esiintyviä henkilöitä ja heidän esittelytapojaan. Teen havainnoistani graafisia esityksiä ja niiden perusteella muodostan päätelmiä.

2 Tietoperusta

Tässä luvussa kuvaan opinnäytetyöhöni liittyviä keskeisiä käsitteitä sekä suomalaisen talousjournalismin tilaa. Otan mukaan myös sukupuolinäkökulman ja pohdinnan siitä, mikä vaikutus sukupuolella voisi olla talousjournalismiin ja siinä näkyviin arvoihin.

2.1 Keskeisiä käsitteitä

Sukupuoli

Sukupuolen voi määritellä monella tavalla. Juridinen sukupuoli jakautuu Suomessa tiukasti naisiin ja miehiin. Sukupuoli voidaan määrittää myös henkilön ruumiillisena ominaisuutena, jonka perusteella ihmiset jaetaan useimmiten naisiksi tai miehiksi. Sukupuoli voidaan määrittää myös sosiaalisesti, joka on sidoksissa sukupuolen sosiaalisiin odotuksiin, rooleihin ja merkityksiin. Henkilön oma sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu on myös yksi määritelmä. Binäärisessä sukupuolikäsityksessä sukupuolia katsotaan olevan kaksi, mies ja nainen. Muunsukupuoliset identifioituvat tämän kahtiajaon ulkopuolelle. (Kärnä, Uusi-Mäkelä & Mattila 2018)

Tässä opinnäytetyössä sukupuolesta tehdään oletuksia henkilön nimen, kuvan ja henkilöä kuvaavien sanojen kautta sekä esimerkiksi englanninkielisten verkkolähteiden *he* ja *she* sekä *mr.* ja *mrs.* sekä vastaavien sukupuolesta kertovien ilmaisujen kautta.

Tasa-arvo

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (8.8.1986/609) on tullut voimaan 1.1.1987 ja siihen on tehty sen jälkeen lukuisia muutoksia. Lain tarkoituksena on:

“estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.” (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 8.8.1986/609)

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan sukupuolten tasa-arvo on sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista (THL 2021).

Representaatio

Representaatiolla on eri tieteenaloilla hieman erilaisia määritelmiä. Susanna Paasonen (Paasonen 2010, s. 40) määrittelee representaation seuraavasti:

Representaatio tarkoittaa esitystä tai tarkemmin *uudelleen esittämistä* (kuten englanninkielisessä termissä "representation"). Representaatiota voi ajatella tapahtumana, jossa kuviin, objekteihin tai ihmisiin yhdistetään tietynlaisia merkityksiä ja samalla annetaan merkityksiä ympäröivälle maailmalle ja sen sosiaalisille suhteille.

Tässä opinnäytetyössä sitä käytetään tarkoittamaan esiintyvyyttä, sitä kuinka usein tietyn oletetun sukupuolen omaava henkilö esiintyy talouslehden sivuilla. Henkilö representoi omaa sukupuoltaan talouslehden kontekstissa. Tarkkailen millä sanoilla henkilöä kuvataan ja näin ollen miehen ja naisen representoinnin eroja. Representaatio kertoo myös siitä millä tavalla henkilö esitellään.

Knuutilan ja Lehtisen (2010) mukaan representaation käsite on saanut nykyisen muotonsa 1400-luvulla, jolloin representaatiota alettiin määrittelemään seuraavasti:

- (1) edustamisena tai jonkun toisen tilalla olemisena (to stand for / in place of)
- ja (2) jonkin kuvana tai muotona olemisena, tai henkilöiden kohdalla sijaisen kautta merkitsemisenä.

Tässä opinnäytetyössä henkilö edustaa sukupuoltaan ja toimii näin ollen sukupuolensa edustajana.

Journalismi

Kotimaisten kielten keskus (2021) määrittelee journalismin toimituksissa tapahtuvaksi toimitustyöksi ja sen tuloksiksi. Journalismina voidaan pitää sellaista tiedonvälitystä, joka on syntynyt Julkisen sanan neuvoston journalistin ohjeita noudattamalla. (Lehtinen 2014.) Risto Kunelius (2000) taas määrittelee journalismin "nelijalkaiseksi otukseksi", joka on tiedonvälitystä, tarinoiden kertomista, julkista keskustelua ja kansalaisten julkisen toiminnan resurssi. Mielestäni nämä eri tahojen määrittelyt eivät ole olennaisesti ristiriitaisia.

Talousjournalismi

Talousjournalismille ei löydy yksiselitteistä määritelmää. Määritelmää voikin hakea yhdistelemällä määritteet Journalismista ja taloudesta, eli kyseessä on journalismia, joka kertoo talousaiheista. Talous taas on määritelty kielitoimiston sanakirjassa seuraavasti:

toiminta, joka liittyy ihmisten aineellisten tarpeiden tyydyttämiseksi tarvittavien hyödykkeiden tuotantoon, kauppaan ja käyttämiseen, talouselämä; tällaista toimintaa hoitava (yhteiskunnallinen) järjestelmä; taloudenhoito. (Kotimaisten kielten keskus 2021).

Tässä opinnäytetyössä käsittelen talousteen keskittyviä journalistisia lehtiä.

Pääkirjoitus

Pääkirjoitus on perinteisesti teksti, jossa kerrotaan lehden linja. Yleensä pääkirjoituksessa ei lue kirjoittajan nimeä, sillä kyseessä on lehden yleinen kannanotto. Monilla lehdillä on kuitenkin kirjoittajan nimi esillä. Pääkirjoitus on asiateksti, joka ottaa kantaa. Nykyään se ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö lehti voisi käsitellä pääkirjoituksessa esiteltyä aihetta myös toisenlaisista näkökulmista. (Romppainen 2021)

Kolumni

Kolumnissa toimittaja esittää mielipiteensä tai näkemyksensä jostain aiheesta. Vaikka kyse on mielipiteellisestä tekstistä, sitä koskee samat journalistiset periaatteet kuin muitakin journalistisia tekstejä. (Romppainen, 2021)

2.2 Taloudesta ja talousjournalismista

Taloudesta puhuttaessa äänessä ovat usein miehet. Sixten Korkman, Björn Wahlroos, Mika Ihamuotila ja Vesa Vihriälä tulevat itselleni ensimmäisinä mieleen mediassa usein esiintyvistä talousvaikuttajista. Taloustieteen yleisimmät teoriat ovat yleensä miesten kehittämiä. Suomen poliittisista puolueista talouskysymykset samaistetaan usein kokoomukseen, jolla ei ole tähänastisen historiansa aikana ollut kertaakaan naista puheenjohtajana. Kun talous näyttäytyy näin miehisenä teemana, niin mitä voi odottaa talouslehdistöltä?

Keskuskauppakamarin mukaan vuonna 2020 suomalaisten pörssiyritysten hallitusten jäsenistä 29 % on naisia. Suurten pörssiyritysten osalta luku on 34 %. Pörssiyritysten hallitusten puheenjohtajista naisia on 9 % ja toimitusjohtajista 8 %. Pörssiyritysten johtoryhmien jäsenistä 27 % on naisia. Pörssimaailmassa naiset ovat siis räikeästi vähemmistössä. (Kalaja 2020)

Talouselämä on toki paljon muutakin kuin pörssiyritykset. Valtioneuvoston jäsenistä yli puolet ovat naisia ja hallituspuolueiden puheenjohtajista kaikki. Olisi kummallista, jos tämä ei näkyisi jotenkin myös talouslehdistössä.

Mielikuva talousjournalismista on kuitenkin hyvin miehinen. Eikä syyttä. Kun tarkastellaan esimerkiksi Suomen Kuvalehden vuonna 2012 julkaistua artikkelia ”Talousjournalismin lyhyt historia: voittoja ja tappioita sekä uutissulku ”isänmaallisista syistä””, joka tarkastelee Suomalaisen talousjournalismin historian huippuhetkiä, niin ei esiin tule juurikaan naisten

nimiä. Artikkelin on kirjoittanut Kustaa Hulkko, ja jutussa mainitaan 27 miestä, eikä yhtään naista.

Katja Laurénin ja Kari Väisäsen toimittaman teoksen, Hyväuskoisuudesta kriittisyyteen (Taloudellinen tietotoimisto 2012), esipuheessa pohditaan talousjournalismin kohtaamaa kritiikkiä. Laurén ja Väisänen kysyvät, että keskittyykö talousjournalismi liikaa businessnäkökulmiin unohtaen arvoihin ja yhteiskuntavastuuseen liittyvät asiat. Pohdin itsekin teemaa Mediaosuuskunta Made in Pasilan blogiin tekemässäni mielipiteellisessä kirjoituksessa. Kirjoituksessa tuon esille yritysvastuun merkittävyyden koko liiketoiminnalle ja yhteiskunnalle sekä sen miten vähän se talousjournalismissa näkyy. (Ranta 2021)

Sukupuoleen tämä liittyy sikäli, että naisten ja miesten asenteissa on havaittu olevan selkeitä eroja esimerkiksi suhtautumisessa ympäristöasioihin (esim. Laukkanen 2018). Myös esimerkiksi puolueiden kannatus jakautuu sukupuolen mukaan eri tavalla, mikä osaltaan kertoo siitä minkälaiset arvot korostuvat, mikäli ääneen päästetään korostetusti tietyn sukupuolen omaavia henkilöitä (Suuronen, Grönlund, & Sirén 2019).

Kieli luo todellisuutta ja kieltä tarkastelemalla voimme ymmärtää jotain koetusta ympäristöstämme. Engelbergin (2015) mukaan kielessä mies on normi ja nainen poikkeus, vaikka suomen kielessä sukupuolia ei erotella persoonapronominein. Rossi (2015) näkee sukupuolen eräänlaisena järjestelmänä, missä sukupuoli muodostaa yhteiskunnallisen roolin.

Representaatiot ovat eräänlaisia merkkejä ja symboleita, joihin liittyy tietynlaisia merkityksiä samalla kun annetaan merkityksiä ympäröivälle maailmalle ja sosiaalisille suhteille, jotka siihen liittyvät. Arkista elinympäristöömme värittävä media ja kuvakulttuuri ovat olennaisia kulttuurin uusintajia. (Paasonen 2015.)

”Representaatiot tuottavat merkityksiä siitä, kuinka omaa elinympäristöämme hahmotamme.” (Paasonen 2015, 40.)

Paasonen (2010) mukaan representaatiot uusintavat, tuottavat ja markkinoivat ymmärryksiä sukupuolesta. Ei siis ole yhdentekevää, että minkälaisessa kontekstissa eri sukupuolia olevia henkilöitä esitetään. Erilaiset mediat ja esitystavat välittävät erilaisia mielikuvia representoidusta ominaisuudesta.

3 Tutkimusmenetelmä ja aineisto

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyöni menetelmän ja keräämäni aineiston sekä sen, miten olen aineistoa käsitellyt.

3.1 Menetelmä

Tässä opinnäytetyössä yhdistyy laadullinen ja määrällinen aineisto painottuen jälkimmäiseen. Määrällistä aineistoa on se, kuinka monta kertaa aineistossa mainitaan naishenkilö ja kuinka monta kertaa mieshenkilö. Esiintyvyyden perusteella teen päätelmiä. Olen listannut miehet ja naiset Google spreadsheet –taulukkoon ja tehnyt niistä graafisia esityksiä analyysien helpottamiseksi. Syvennän päätelmiä laadullisella analyysillä, arvioiden sitä minkälaisilla sanoilla henkilöt esitellään.

”Tutkimusaineiston hankinnan lähtökohtana ovat tutkimusongelmat tai tutkimustehtävä. Niiden perusteella valitaan aineiston keruun menetelmät.”
(Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Koska tavoitteeni oli selvittää valitsemistani lehdistä nimeltä mainitut henkilöt ja heidän sukupuolensa täytyi minun käydä käsin jokainen opinnäytetyöaineistoksi valittu lehti lävitse. Vaikka mediat tilastoisivat itse haastattelemiensa henkilöiden sukupuolet, niin minun olisi silti ollut pakko käydä lehden lävitse käsin saadakseni käsityksen henkilöiden esittelytavoista. Tällä menetelmällä sain aineiston, joka vastaa tutkimuskysymyksiini.

Aineiston määrä on edustava, sillä mukaan olen valikoinut suurimpia ja tunnetuimpia suomalaisia talouteen keskittyviä julkaisuja. Toisaalta ottaen huomioon kyseisten julkaisujen vuoden aikana julkaistavan määrän numeroita ja artikkeleita, on kyseessä pikemminkin näyteikkuna, jonka uskon antavan kuvan jostain laajemmasta ilmiöstä. Kuten Saaranen-Kauppinen ja Puusniekka sanovat:

Peruslähtökohtana laadullisen tutkimuksen aineiston rajaamisessa on sen teoreettinen edustavuus: tutkittava tapaus nähdään esimerkkinä jostakin yleisestä. (2006)

Käytän aineiston havainnointiin sisällönanalyysiä. Erittelen sisältöä henkilöiden sukupuolen mukaan sekä sen mukaan minkälaisilla sanoilla eri sukupuolta olevia henkilöitä kuvataan. Työtavassa on piirteitä myös määrällisestä ja tilastollisesta analyysistä. (Vuori. Viitattu 1.4.2022)

Sisällönanalyysi on opinnäytetyön tavoitteeseen nähden sopivin keino, sillä sen kautta voi analysoida sanojen merkitystä ja henkilöiden määriä.

Analysoidakseni minkälaisilla sanoilla miehiä ja naisia useimmiten kuvataan, olen luonut Wordart-ohjelmalla sanapilvet. Sanapilvessä yleisimmin esiintyvät sanat ovat suurempia ja harvemmin esiintyvät pienempiä. Se antaa visuaalisen kuvan käytettyjen sanojen yleisyydestä ja esiintymistiheydestä suhteessa toisiinsa.

3.2 Aineisto

Aineistoni olen kerännyt seuraavasti:

Olen käynyt läpi talouslehtien juttuja ja etsinyt kaikki juttujen otsikoissa, ingresseissä ja leipäteksteissä nimeltä mainitut henkilöt. Olen eritellyt miehet ja naiset sekä tittelit ja sanat, joilla henkilöä kuvataan. Huomiotta olen jättänyt sellaiset jutut, joissa ei mainita lainkaan henkilöitä nimeltä. Näiden lisäksi olen kirjannut ylös juttujen kirjoittajien sukupuolet sekä kolumnien, pääkirjoitusten ja pakinoiden kirjoittajien sukupuolet. Olen merkinnyt sukupuolet ja sanat lehtikohtaisesti omiin sarakkeisiinsa ja tehnyt näistä graafisen esityksen.

Aineiston ulkopuolelle olen jättänyt kuvateksteissä, kuvissa ja kuvituksissa mainitut ja esiintyvät henkilöt. Ulkopuolelle jätin myös mielipidekirjoitukset ja vieraskynä-palstat.

Olen tarkastellut talouslehtien seuraavat numerot:

Arvopaperi numerot 1/21 ja 2/21.

Kauppalehden numerot väliltä 1.-5.2.2021.

Kauppalehti Fakta numerot 1/21 ja 2/21.

Kauppalehti Optio numerot 1/21 ja 2/21.

Talouselämä numerot 4/21 ja 5/21.

Taloustaito numerot 1/21 ja 2/21.

Tekniikka&Talous numerot 3/21 ja 4/21.

Aineisto pitää sisällään yhteensä 355 juttuja, joista kolumneja, pääkirjoituksia ja pakinoita on 53. Loput aineistosta on uutisia, henkilö- ja yritysjuuttuja, ilmiöjuuttuja, analyysejä, featureita ja lifestyle-juuttuja, kirja-arvioita ja niin edelleen. Suurimmaksi osaksi jutut ovat uutisia.

Arvopaperi on pörssiin ja sijoittamiseen keskittyvä talouslehti. Jutuissa haastatellaan paljon sijoittajia ja tarkastellaan pörssiyrityöiden toimintaa. Arvopaperista tarkasteluun

valikoitui 45 juttua, joista kolumneja, pakinoita ja pääkirjoituksia on 8. Arvopaperia julkaisee Alma media ja se ilmestyy kerran kuukaudessa.

Kauppalehti on viisi kertaa viikossa ilmestyvä talouteen keskittyvä uutislehti. Kauppalehden uutiset keskittyvät ensisijaisesti talouteen, mutta lehti käsittelee myös politiikkaa laajasti, mutta erityisesti talouden kautta. Kauppalehdestä aineistoon valikoitui 93 juttua, joista 18 on kolumneja, pakinoita tai pääkirjoituksia. Kauppalehteä julkaisee Alma media

Kauppalehti Fakta, jota kutsun tässä opinnäytetyössä nimillä Fakta ja KL Fakta, ilmestyy 10 kertaa vuodessa. Fakta on talouspainotteinen aikakausilehti, joka keskittyy johtamiseen ja esihenkilötyöhön. Faktasta aineistoon valikoitui 45 juttua, joista kolumneja, pääkirjoituksia ja pakinoita neljä. Faktaa julkaisee Alma media

Kauppalehti Optio, jota kutsun tässä opinnäytetyössä nimellä Optio ja KL Optio, ilmestyy noin kerran kuukaudessa. Lehti on lähempänä lifestyle-lehteä, mutta liikkuu edelleen talouselämän ympärillä. Optiosta aineistoon valikoitui 51 juttua, joista 7 on pääkirjoituksia, kolumneja tai pakinoita. Optiota julkaisee Alma media

Talouselämä ilmestyy kerran viikossa. Se on talousteen keskittyvä viikkolehti, joka taustoittaa päivittäisiä uutisia ja seuraa pörssiyrityksiä varsin tiiviisti. Talouselämästä mukaan valikoitui 59 juttua, joista kolumneja, pääkirjoituksia ja pakinoita 8. Talouselämää julkaisee Alma media

Taloustaito on Veronmaksajien keskusliiton julkaisema lehti. Lehti keskittyy hyvin paljon verotuskysymyksiin ja antaa lukijoille neuvokkeja verotusasioissa. Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa. Taloustaidosta aineistoon valikoitui 29 juttua, joista pääkirjoituksia, kolumneja ja pakinoita on 5.

Tekniikka&Talous on insinööreille suunnattu lehti. Se käsittelee nimensä mukaisesti talouteen ja tekniikkaan liittyviä uutisia. Lehti ilmestyy noin kerran viikossa. Tekniikka&Talouden juttuja aineistoon valikoitui 33, joista kolumneja, pääkirjoituksia ja pakinoita on 5. Tekniikka&Taloutta julkaisee Alma media

Julkaisija on melkein kaikkien kohdalla Alma media, poikkeuksena Taloustaito, jota julkaisee Veronmaksajain keskusliitto ry. Lehdet ilmestyvät hieman eri tahtisesti. Olen valinnut tarkastella 5 kertaa viikossa ilmestyvää Kauppalehteä yhden kokonaisen viikon ajalta. Kerran viikossa ja kerran kuukaudessa ilmestyvistä muista lehdistä olen valinnut

kustakin kaksi numeroa, joiden ilmestymisaikataulu osuu mahdollisimman lähelle Kauppalehden tarkasteluajankohtaa.

Uskon että tämä varsin satunnainen ajankohdallinen otos kertoo myös laajemmin talouslehdistön sukupuolittuneisuudesta.

Olen tarkastellut lehtien otsikoissa ingresseissä ja leipäteksteissä nimeltä mainittujen henkilöiden sukupuolia ja sanoja, joilla henkilöt on esitelty. Olen kirjannut ylös myös tarkastelemieni juttujen kirjoittajien sukupuolet sekä toimituksen mielipiteellisten tekstien kirjoittajien sukupuolet.

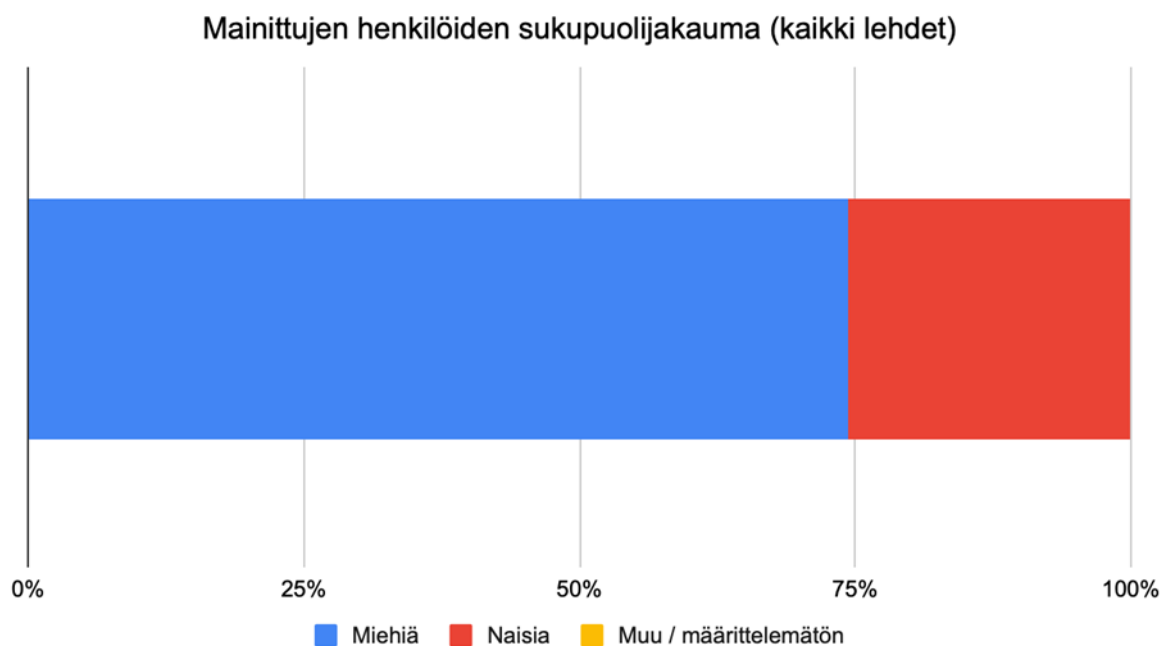
Osan sukupuolista olen päätellyt henkilön nimen perusteella ja mahdollisuuksien mukaan etsinyt internethaulla mainintoja henkilöiden sukupuolesta. Esimerkiksi englanninkielisiä *he* ja *she* -mainintoja.

Kaikissa jutuissa ei ole mainintaa kirjoittajasta ja osa kolumneista ja pakinoista kirjoitetaan nimimerkin takaa. Näin ollen kaikkien kirjoittajien sukupuolia en ole voinut selvittää.

4 Tuloksia

4.1 Naisia reilu neljännes

Aineistosta käy ilmi, että suomalainen talouslehdistö on varsin miesvaltainen. Jutuissa nimeltä mainitut henkilöt ovat selvästi useammin miehiä kuin naisia. Maininnoista miehiä oli 74,4 % ja naisia 25,5 %.

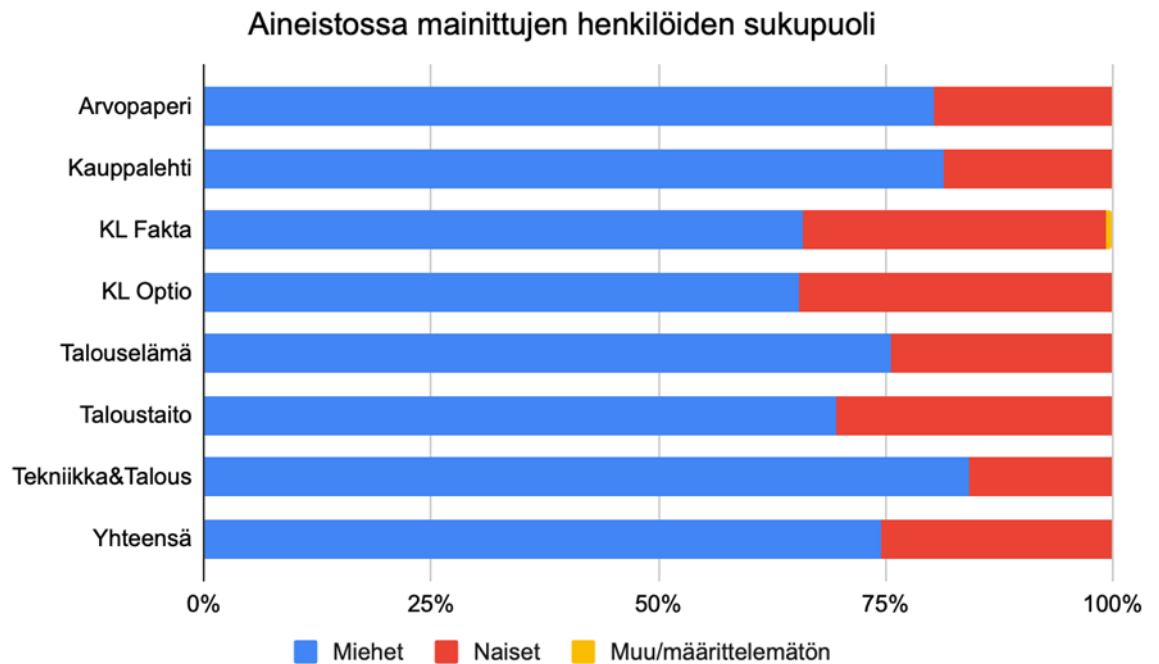

Graafi 1: Koko aineistossa mainittujen henkilöiden sukupuolijakauma

Kun tarkastellaan jokaista lehteä erikseen, niin huomataan jonkin verran eroja mainittujen henkilöiden sukupuolijakaumassa. Fakta ja Optio ovat taluspainotteisia aikakauslehtiä ja sisällöltään lähestyvät lifestylea, näissä lehdissä naisten määrä on suurempi kuin muissa aineiston lehdissä, mutta jää silti vain noin kolmannekseen. Faktassa naisia 33,3 % ja Optiossa 33,4 %. Tämä on melko lailla linjassa sen kanssa, mikä mediassa on havaittu olevan keskiarvo naishaastateltavien osalta.

Miehisin lehti on aineiston mukaan insinööreille suunnattu Tekniikka&Talous, jossa miehiä mainituista henkilöistä on 84,2 %. Kauppalehti on miehisydessään sijalla kaksi 81,2 % osuudella.

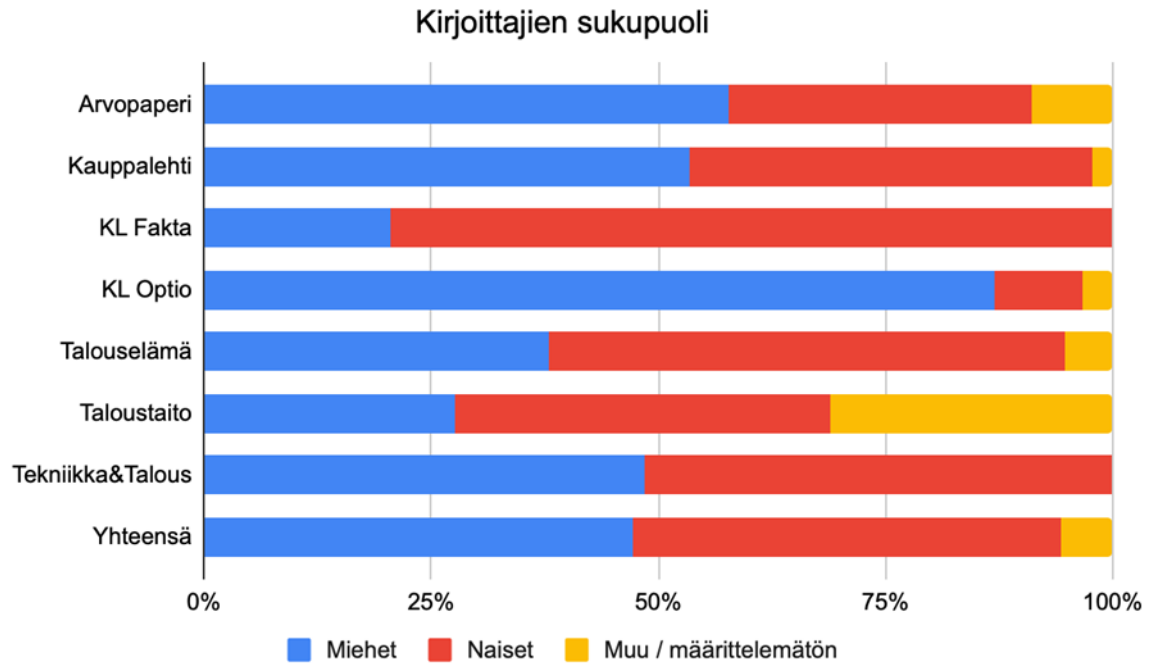
Keskuskauppakamarin mukaan vuonna 2020 suomalaisten pörssiyritysten hallitusten jäsenistä 29 % on naisia. Suurten pörssiyritysten osalta luku on 34 %. Pörssiyritysten hallitusten puheenjohtajista naisia on 9 % ja toimitusjohtajista 8 %. Pörssiyritysten johtoryhmien jäsenistä 27 % on naisia.

Graafi 2: Mainittujen henkilöiden sukupuolet jokaisessa lehdessä.

4.2 Talouslehtien kirjoittajien joukko on miesvaltaisempi kuin toimittajakunta keskimäärin

Tarkastelussa olleiden juttujen kirjoittajien osalta tilanne on tasaisempi. Miehiä on 47,7 % ja naisia 47 %. Juttuja, joissa kirjoittajan sukupuolta ei voitu määrittellä oli 5,8 % koko aineistossa.

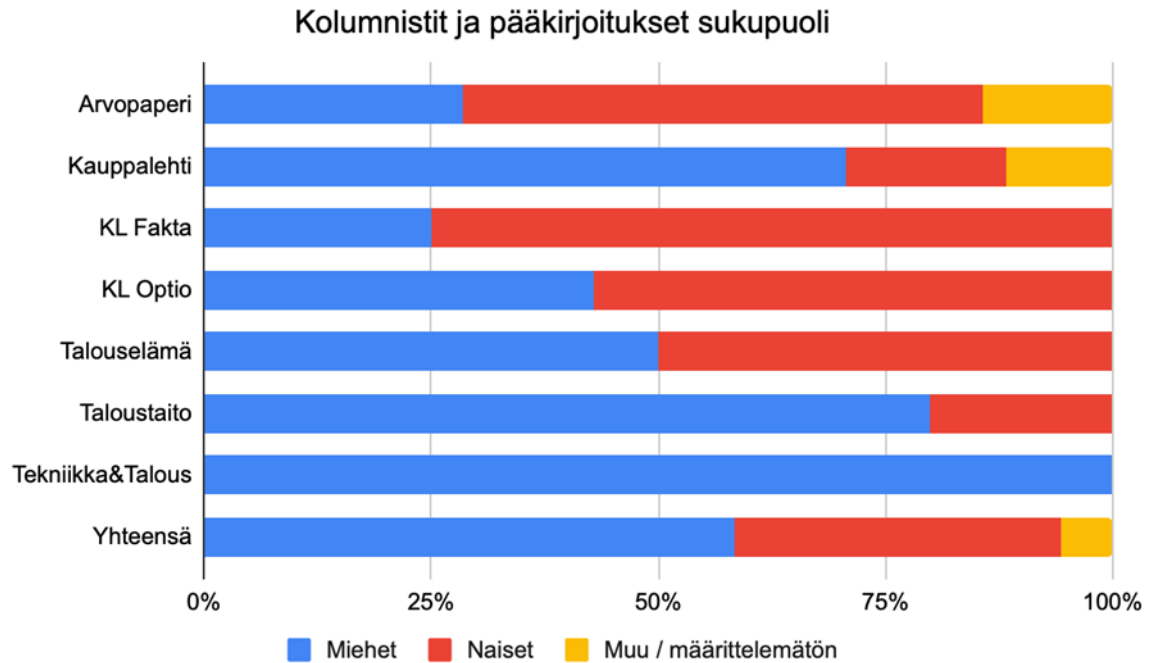
Graafi 3: Kirjoittajien sukupuoli.

Tarkasteltavien juttujen kirjoittajien joukossa miehiä ja naisia on melkein yhtä paljon. Poikkeuksina erottuvat yksittäiset lehdet. Option kirjoittajista peräti 87,1 % on miehiä. Naisvaltaisin lehti kirjoittajien puolesta taas on Fakta, jossa tarkastelluista jutuista 79,5 % on kirjoittanut nainen.

Lukuja on kiinnostavaa verrata Journalistiliiton jäsenmäärään, joka antaa suuntaa koko toimittajakunnan sukupuolijakaumasta. Journalistiliiton jäsenistä miehiä on 42 % ja naisia 58 %. Näistä prosenteista voi päätellä, että talouslehdistö on keskimäärin miesvaltaisempi kuin toimittajakunta muutoin.

4.3 Mieli-piteellisten tekstien kirjoittajien sukupuolijakauma vaihtelee

Toimituksen mieli-piteelliset tekstit, joihin sisällyttiin tässä kolumnit, pakinat ja pääkirjoitukset sisältävät niin ikään miesvoittoisen kirjoittajajoukon. Miehiä kirjoittajista on 58,5 %, naisia 35,8 % ja määrittelemättömiä, esimerkiksi nimimerkin takaa kirjoitettuja tekstejä löytyi 5,7 % aineistosta.

Graafi 4: Kolumnistit, pääkirjoitustoimittajat ja pakinat sukupuolen mukaan.

Tässä kohtaa aineisto on varsin kapea. Esimerkiksi Taloustaidon kahdesta numerosta mukaan on valikoitunut viisi kirjoitusta. Tämän aineiston perusteella mielipiteellisiä tekstejä kirjoittaa useammin miehet. Arvopaperi, Fakta ja Optio erottuvat sillä, että näissä on enemmän naisia kirjoittamassa pääkirjoituksia, kolumneja ja pakinoita. Talouselämässä taas aineiston perusteella on harmonisesti miehiä ja naisia kirjoittajina saman verran. Täytyy muistaa, että tämä harmonia on päätelty kahden numeron ja neljän tekstin perusteella.

4.4 Miesten ja naisten representaatiossa on eroja

Kun katsotaan sanoja ja titteleitä, joilla jutuissa esiintyvät henkilöt esitellään, huomataan että merkittävin ero miesten ja naisten välillä on sanojen paljous. Miehiä esiintyy jutuissa todella paljon enemmän, joten myös heitä kuvaavia sanoja on yhtä paljon enemmän. Toimitusjohtaja on yleisin sana sekä miehissä, että naisissa. Pääministereitä oli lähinnä naisten puolella ja kyseessä oli useimmin Sanna Marin, joka mainittiin useassa jutussa. Naisissa ei taas ollut lainkaan Presidenttejä. Mainitut presidentit olivat useimmiten Yhdysvaltojen Donald Trump tai Joe Biden. Myös muiden maiden presidenttejä mainittiin usein.

5 Johtopäätökset

Tutkimuskysymykseni olivat seuraavat:

TK 1 Kuinka sukupuolittuneita otoksessa olevien artikkeleiden perusteella talouslehdet ovat?

TK 2 Minkälaisia eroja sukupuolinäkökulmasta aineiston perusteella lehtien välillä voidaan havaita?

TK 3 Onko talouslehdissä esiintyvien henkilöiden esittelyssä eroja riippuen henkilön sukupuolesta?

Talouslehdistö on miesvaltainen ja mielipidevaltaa lehdistössä käyttää enimmäkseen miehet. Miehiä esiintyy jutuissa selvästi enemmän kuin naisia. Vain noin neljännes juttujen henkilöistä on naisia, kun se muutoin mediassa on ollut keskimäärin kolmannes.

Lehtikohtaista vaihtelua on jonkin verran, mutta parhaimmillaankin naisten osuus on 34,4 %. Talouslehdistö keskittyy hyvin paljon yritysmaailmaan ja talouslehdistössä esiintyvien henkilöiden naisosuus on suurin piirtein linjassa yritysten johdon naisosuuden kanssa. Tässä opinnäytetyössä ei päästä arvioimaan, että onko tilanne muuttunut aikaisemmasta tai vuoden takaisen tarkastelujakson jälkeen.

Talouslehdistön toimittajista suurempi osa on miehiä, kuin toimittajakunnasta keskimäärin, mutta myös jutuissa esiintyneistä henkilöistä suurempi osa on miehiä kuin mediassa muutoin. Tämän opinnäytetyön perusteella ei voi arvioida, että korreloiko mieskirjoittajien ja jutuissa esiintyvien mieshenkilöiden määrä ja toisinpäin naisten suhteen. Johtopäätös, jonka tästä voi todeta on se, että miehet ovat talouslehdistössä huomattavasti vahvemmin edustettuina kuin naiset jutuissa esiintyvien henkilöiden suhteen ja jonkin verran vahvemmin esillä myös kirjoittajissa.

Mielipidevalta pääkirjoitusten, kolumnien ja pakinoiden osalta on suurimmaksi osaksi miesten hallussa. Tämän suhteen on tosin suurta lehtikohtaista vaihtelua ja aineisto on varsin kapea.

Mutta miltä lehtien välinen vaihtelu näyttää?

KL Faktassa ja KL Optiossa esiintyy aineiston perusteella enemmän naisia kuin muissa lehdissä. Nämä lehdet eroavat sisällöltään muista lehdistä siinä, että ne ovat selvästi aikakauslehtimäisempiä ja lifestylehenkisiä. Saattaa olla, että lifestylesisältöihin otetaan helpommin naisia haastateltavaksi, kuin talousuutissisältöjä julkaiseviin lehtiin. Tätä havaintoa tukee liris Ruohon (2006. s. 182) havainto siitä, että uutisjournalismin popularisoituminen sekä viihteen ja informaation yhdistely on median feminisoitumista.

Lifestylejuttuja voidaan pitää uutisten rinnalla ”pehmeinä” aiheina, jotka on Ruohon mukaan nähty perinteisesti feminiinisiksi. Näissäkään lehdissä ei päästy juuri yli sen kolmanneksen, joka lehdistössä usein on naishaastateltavien osuus.

Kirjoittajien suhteen sukupuolijakauma on koko aineistossa hyvin tasainen, mutta lehtien kesken on suurtakin vaihtelua. Option kirjoittajista peräti 87,1 % on miehiä. Naisvaltaisimmin lehti kirjoittajien puolesta taas on Fakta, jossa tarkasteluista jutuista 79,5 % on kirjoittanut nainen. Muissa lehdissä on myös luonnollisestikin vaihtelua, mutta erot eivät ole yhtä räikeitä. Kokonaisuudessaan aineiston juttujen kirjoittajien sukupuolijakauma on hyvin lähellä 50–50 jakaumaa, joka on jonkin verran miesvaltaisempi kuin Journalistiliiton jäsenmäärä, jossa naisia on 58 %.

Kolumnien ja pääkirjoitusten suhteen Tekniikka&Talous lehti erottuu miehisenä; kaikki pääkirjoitukset ja kolumnit oli kirjoittanut mies. Naisvaltaisimmat pääkirjoitukset ja kolumnit taas löytyi KL Faktasta, jossa naisten osuus oli 75 %.

Kun tarkastelemme kolmatta tutkimuskysymystä siitä, onko siinä eroja, miten miehet ja naiset esitellään, niin voidaan huomata seuraavaa: Miehistä käytetään enemmän ylisanoja henkilön kuvailun yhteydessä kuin naisista. Nainen saattaa toki olla *hollywoodtähti*, mutta mies on *valkokankaan kovin jätkä*. Pörssimaailmassa kokenut mies saatetaan esitellä *guruna* tai *elävänä legendana*, mutta nainen tavallisena sijoittajana. Tällä voi olla merkittävää vaikutusta siihen, miten eri sukupuolet nähdään, ainakin jos uskomme Paasosta (2010), jonka mukaan representaatiot uusintavat, tuottavat ja markkinoivat ymmärryksiä sukupuolesta.

Naisista käytetyissä sanoissa tulee selvästi ilmi naiseutta korostavat sanat. Nainen saatetaan esitellä *nuorena naisena* tai ammattinimike saa etuliitteen *nais-*. Tässä suhteessa Engelbergin (2015) havainnon siitä, että kielessä mies on normi ja nainen poikkeus, aineisto näyttää vahvistavan.

Kysymys kuuluukin, että tarvitseeko sukupuolta korostavia ilmauksia käyttää ollenkaan? Miten esimerkiksi arkkitehti ja naisarkkitehti eroavat toisistaan?

Toimitusjohtajat ovat usein talouslehdistön kiinnostuksen kohteena. Yrityksen koosta riippumatta haastateltavana on usein juuri toimitusjohtaja. Samoin tutkimuslaitoksia ja työmarkkinajärjestöjä edustaa usein toimitusjohtaja. Tässä ei ole eroa sukupuolen mukaan. Oli talouslehdessä esiintyvä henkilö mitä sukupuolta hyvänsä, hän on todennäköisesti toimitusjohtaja.

Sukulaisuussuhteeseen liittyviä sanoja käytetään niin miehistä kuin naisista, vaikka kyseiset sanat nousevatkin naisten sanapilvessä jonkin verran voimakkaammin esiin. Oma ennako-oletukseni siitä, että nainen esitetään lähinnä passiivisena sivuhenkilönä, *vaimona*, osoittautui osittain vääräksi.

liris Ruoho jaottelee artikkelissaan (2006. s. 190–191.) journalismin kritiikkiä kolmeen kategoriaan: rationalismiin, antirationalismiin ja post-rationalismiin. Ruohon kuvauksen mukaan päättelen, että tätä opinnäytetyötä voisi sovittaa joko rationalismiin tai antirationalismiin kategoriaan.

Rationalismissa kritiikin kärkenä nähdään epärationalinen journalismi. Ruohon (2006) mukaan kyseessä on yleinen journalismin kritiikki, jossa journalismi nähdään epärationalisena ja tilalle tarjotaan naiset(kin) huomioivaa julkisuutta.

Antirationalismissa taas kritiikin kärkenä on ajatus huonosta (miesten) journalismista ja tilalle tarjottaisiin *naisjournalismia*. Ruohon mukaan ajatuksena on se, että ottamalla naiset mukaan journalismin luonne olennaisesti muuttuisi.

Vaikka tämän opinnäytetyön talouslehdistöä kohtaan osoittamaa kritiikkiä voi sovitella näiden määrittelyiden alle, en itse halua näin suoraviivaista tulkintaa tämän aineiston perusteella vetää. Tässä opinnäytetyössä ei tarkasteltu juttuaiheita, vaan esiintyvien henkilöiden sukupuolten lukumäärää ja heidän kuvailuaan.

5.1 Aiheita jatkotutkimuksiin

Tämä opinnäytetyö kuvaa yhtä hetkeä Suomalaisessa talousjournalismissa. Olisi kiinnostavaa seurata, että muuttuuko tilanne ja onko tilanne muuttunut vuosien saatossa. Kiinnostavaa olisi myös nähdä vertailevaa kansainvälistä vertailevaa tutkimusta aiheesta.

Sekä jutuissa esiintyvistä henkilöistä että juttuja kirjoittavista toimittajista suurempi osuus on miehiä kuin muualla mediassa. Olisi kiinnostavaa tietää, että onko tässä olemassa korrelaatiota ja kirjoittaako mies useammin miehistä ja nainen useammin naisista kuin toisinpäin.

Olisi kiinnostavaa tietää aihevalintojen erot miesten ja naisten välillä talous- ja uutisjournalismissa. Tämä opinnäytetyö antaa joitain viitteitä huomioiden lehtikohtaiset kirjoittajien sukupuolten vaihtelut, mutta tarkempaa tarkastelua tarvitaan.

Tässä opinnäytetyössä verrattiin miesten ja naisten representaatiota suomalaisessa talouslehdissä. Muita ryhmien tarkastellut, esimerkiksi rodullistettujen tai seksuaalivähemmistöjen henkilöiden representaatiota.

Lähteet

Autio, N. 2019. Suomen Lehdistö, Naiset esiin lehdissä – montako naista jutuissa esiintyy, ja missä roolissa he ovat? Osoitteessa: <https://suomenlehdisto.fi/naiset-esiin-lehdissa-montako-naista-jutuissa-esiintyy-ja-missa-roolissa-he-ovat/>. Viitattu 1.12.2021.

Engelberg; M. 2015. Kielen sukupuoli. Teoksessa Käsikirja sukupuoleen (toim. Saresma, Rossi & Juvonen). Vastapaino.

Hulkko, K. 2012. Suomen Kuvalehti, Talousjournalismin lyhyt historia: voittoja ja tappioita sekä uutissulku ”isänmaallisista syistä”. Osoitteessa: <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/politiikka-ja-talous/talousjournalismin-lyhyt-historia-voittoa-ja-tappioita-seka-uutissulku-isanmaallisista-syista/?shared=11649-f194ebc0-1>. Viitattu 6.4.2022.

Kajander, R. 2021. Näin naisten määrää nostettiin Ylen uutisten haastateltavissa – media seuraa sukupuolten tasa-arvoa yhä tarkemmin. Osoitteessa: <https://yle.fi/uutiset/3-11759698>. Viitattu 2.12.2021.

Kalaja, V. 2020. Naisjohtajakatsaus: Naisia ennätysmäärä pörssiyritysten johtoryhmissä.

Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy. 2021. Kielitoimiston sanakirja: journalismi. Osoitteessa: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/Journalismi>. Viitattu 6.4.2022.

Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy. 2021. Kielitoimiston sanakirja: talous. Osoitteessa <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/talous>. Viitattu 6.4.2022.

Knuutila, T. Lehtinen, A-P. 2010: Representaatio. Tiedon kivijalasta tieteiden työkaluksi. Gaudeamus.

Kunelius, R. 2000. Journalismi nelijalkaisena otuksena: tutkimuksen näkökulmia, ongelmia ja haasteita. Tiedotustutkimus.

Kärnä, T. Uusi-Mäkelä, N. Mattila, A. Lääkärilehti, Sukupuolen moninaisuus – lähestymistapa sukupuoleen muuttumassa? Osoitteessa: <https://www.laakarilehti.fi/tieteessa/katsausartikkeli/sukupuolen-moninaisuus-ndash-lahestymistapa-sukupuoleen-muuttumassa/?public=03e1e8ab6640d519c8a09cdc446fff55>. Viitattu 6.4.2022.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (8.8.1986/609. Osoitteessa: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>, viitattu 2.4.2021.

Laukkanen, S. 2018. SUKUPUOLI JA YMPÄRISTÖASENTEET – tarkastelussa naisten ja miesten väliset asenneerot ympäristökysymyksissä. Turku AMK.

Lauren, K. & Väisänen, K. 2021. Hyväuskoisuudesta kriittisyyteen. Taloudellinen tietotoimisto.

Lehtinen, A. 2014. Kaikki media ei ole journalismia. Etiikka.fi. Osoitteessa: <https://etiikka.fi/media-ei-ole-journalismi/>. Viitattu 14.3.2022

Natri, S. 2019. Naispuoliset asiantuntijat tasa-arvoisesti esiin! – Näin Yle on onnistunut kohentamaan ohjelmiansa sukupuolijakaumaa. Osoitteessa: <https://yle.fi/uutiset/3-10818989>. Viitattu 2.12.2021.

Paasonen, S. 2010. Sukupuoli ja representaatio. Teoksessa Saresma, T., Rossi, L-M. & Juvonen, T. (toim.) 2010. Käsikirja sukupuoleen. Vastapaino.

Prognosis 2021. Tasa-arvobotti. Osoitteessa: <https://twitter.com/tasaarvobotti>.

Ranta, J. 2021., Pöhinäjournalismia on ihan tarpeeksi. Mediaosuuskunta Made in Pasila Osoitteessa: <https://www.madeinpasila.fi/pohinajournalismia-on-ihan-tarpeeksi/>. Viitattu 4.1.2022.

Romppainen, H. 2021, Pääkirjoitus. Juttutyypit.fi. Uutismedian liiton mediakasvatustoiminta. Osoitteessa: <https://juttutyypit.fi/juttutyypit/paakirjoitus/>. Viitattu 22.3.2022.

Romppainen, H. 2021, Kolumni. Juttutyypit.fi. Uutismedian liiton mediakasvatustoiminta. Osoitteessa: <https://juttutyypit.fi/juttutyypit/kolumni/>. Viitattu 22.3.2022.

Rossi, L-M. 2015. Sukupuoli ja seksuaalisuus, erosta eroihin. Teoksessa Käsikirja sukupuoleen (toim. Saresma, Rossi & Juvonen). Vastapaino.

Ruoho, I. 2006. Julkisuudet, naiset ja journalismi. Teoksessa Mäkelä, A., Puustinen, L., Ruoho, I. (toim.) 2006. Sukupuolishow – Johdatus feministiseen mediatutkimukseen. Gaudeamus.

- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <<https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>>. (Viitattu 15.3.2022)
- Saresma, T., Rossi, L-M. & Juvonen, T. (toim.) 2010. *Käsikirja sukupuoleen*. Vastapaino.
- Savolainen, J. 2016. Tutkimus: Naisjohtajat parantavat yritysten kannattavuutta. Helsingin Sanomat. Osoitteessa: <https://www.hs.fi/talous/art-2000002889965.html>. Viitattu 22.4.2022
- Simola, K. 2019. Naisia alimmillaan viidennes – sukupuolten tasa-arvo mediassa on heikkoa. Suomen Lehdistö. Osoitteessa: <https://suomenlehdisto.fi/naisia-alimmillaan-viidennes-sukupuolten-tasa-arvo-mediassa-on-heikkoa/>. Viitattu: 1.12.2021.
- Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomi tasa-arvon kärkimaaksi: Hallituksen tasa-arvo-ohjelma 2020–2023. Osoitteessa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-8363-2>. Viitattu 25.11.2021.
- STT. 2021. Pörssiyritysten toimitusjohtajina yhä vähän naisia, mutta Keskuskauppakamari uskoo määrän kasvavan. Yle. Osoitteessa: <https://yle.fi/uutiset/3-12249336>. Viitattu 22.4.2022.
- Suuronen, A., Grönlund, K. & Sirén, R. 2019. Puolueiden äänestäjät. Vaalitutkimus. Osoitteessa: <https://www.vaalitutkimus.fi/report/raportti/puolueiden-aanestajat/>. Viitattu 23.2.2022.
- THL 2021. Miksi edistää tasa-arvoa? Osoitteessa: <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/tasa-arvon-edistaminen/miksi-edistaa-tasa-arvoa>. Viitattu 4.1.2022
- Vasantola, S. 2020. Helsingin Sanomat, Ikuinen kolmannes. Osoitteessa: <https://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000007842678.html>. Viitattu 3.12.2021
- Vuori, J. (toim.) Laadullinen sisällönanalyysi. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Osoitteessa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/laadullinen-sisallanalyysi/>. Viitattu 01.04.2022.
- Yläjärvi, E. 2021. Helsingin Sanomat, Naisten osuus HS:n jutuissa on kolmannes, ja se on liian vähän – Sitoudumme edistämään tasa-arvoa, laskuri kertoo HS:n tilanteen

reaaliajassa. Osoitteessa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000005594582.html>. Viitattu [3.12.2021](#)

Liitteet

Liite 1. Taulukko: miehistä käytetyt sanat

Miehistä käytetyt sanat	Mainintojen määrä
Toimitusjohtaja	108
Presidentti	27
Professori	27
Perustaja	20
Analyytikko	17
Hallituksen puheenjohtaja	16
Omistaja	12
Puheenjohtaja	11
Sijoittaja	9
Hallituksen jäsen	8
Johtaja	7
Kapellimestari	7
Pääjohtaja	7
Tutkija	7
Veli	7
Konsernijohtaja	6
Yrittäjä	6
Aktivistsijoittaja	5
Asiantuntija	5
Isä	5
Kirjailija	5
Puoliso	5
Pääanalyytikko	5
Pääekonomisti	5
Pääministeri	5
Tutkijatohtori	5
Ekonomisti	4
Emeritusprofessori	4
Kauppaneuvos	4
Kollega	4
Konsultti	4
Liikemies	4
Osakas	4
Runoijila	4
Salkunhoitaja	4
Talousjohtaja	4
Toiminnanjohtaja	4
Asiakaskokemusjohtaja	3
Kaupallinen johtaja	3
Kirjoittaja	3
Lapsi	3
Liiketoimintaryhmän johtaja	3
Miljardööri	3

Myyntijohtaja	3
Operatiivinen johtaja	3
Opettaja	3
Oppositiojohtaja	3
Poika	3
Ravintoloitsija	3
Sisarus	3
Suursijoittaja	3
Säveltäjä	3
Tiedotuspäällikkö	3
Toimittaja	3
Tuttu nimi	3
Varatoimitusjohtaja	3
Vastaava johtaja	3
Veroasiantuntija	3
Ylilääkäri	3
Yrityspäätätjä	3
Automyyjä	2
Edeltäjä	2
Elinkeinoministeri	2
Entinen toimitusjohtaja	2
Johtava asiantuntija	2
Johtoryhmän jäsen	2
Kansanedustaja	2
Kehitysjohtaja	2
Keittiömestari	2
Keittiön sielu	2
Lakijohtaja	2
Liiketoimintajohtaja	2
Maajohtaja	2
Maisteri	2
Muusikko	2
Nobelisti	2
Oppositiopoliitikko	2
Osakepöiminnan guru	2
Poliisitarkastaja	2
Projektijohtaja	2
Puolueen puheenjohtaja	2
Pääomistaja	2
Pääsihteeri	2
Päästrategi	2
Päätoimittaja	2
Seniorisalkunhoitaja	2
Serkku	2
Sijoitusjohtaja	2
Sommelier	2
Sosiologi	2
Start-up-aktivisti	2
Taloustoimitaja	2

Tehtaanjohtaja	2
Tutkimusjohtaja	2
Ulkoministeri	2
Valtiovarainministeri	2
Varainhoidon johtaja	2
Viiniagentti	2
Vuorineuvos	2
Yksikön johtaja	2
Yliaktuaari	2
Ylikapellimestari	2
Ystävä	2
3D-tulostuksesta vastaava	1
4-vuotias	1
Amerkikkalainen	1
Suromistaja	1
Toimistopäällikkö	1
Treideri	1
Tulevaisuusasiantuntija	1
Tuotepäällikkö	1
Tuottaja	1
Työelämäprofessori	1
Työmarkkina-asiantuntija	1
Työnohjaaja	1
Työpäällikkö	1
Ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja	1
Uutisankkuri	1
Uutispäällikkö	1
Vaatturimestari	1
Vaikuttaja	1
Valjakkoyrittäjä	1
Valkokankaan kovin jätkä	1
Valmentaja	1
Valtion hallituksen muodostaja	1
Valtiosihteeri	1
Valtuuskunnan johtaja	1
Vanhempi	1
Vanhempi neuvonantaja	1
Varainhoitaja	1
Varakuvernööri	1
Varaosajohtaja	1
Varapuheenjohtaja	1
Veljenpoika	1
Verojuristi	1
Vetäjä	1
VP of Sales	1
Vuoden liikemies	1
Väitöskirjatutkija	1
Yhdysvaltalainen	1

Yhteys- ja laitetutkimusjohtaja	1
Yhtiökumppani	1
Yksikön päällikkö	1
Yksityissijoittaja	1
Ylijohtaja	1
Ylitarkastaja	1
Yrittäjä	1
Öljymoguli	1
Ankkuriomistaja	1
Apteekkari	1
Arkkitehti	1
Artisti	1
Arvokisamitalisti	1
Asiakasrahoituspäällikkö	1
Asiakkuusjohtaja	1
Asiakkuuspäällikkö	1
Asuntomarkkinoiden moniottelija	1
Autorahoituksen johtaja	1
Aviomies	1
Baritoni	1
Basisti	1
Brittiekonomisti	1
Designasiantuntija	1
Digitalisaatiojohtaja	1
Diktaattori	1
Elokuvatähti	1
Eläkeläinen	1
Eläköityvä	1
Energiavaliokunnan jäsen	1
Entinen jalkapalloilija	1
Erytisasiantuntija	1
Esikoinen	1
EU-ministeri	1
Europarlamentaarikko	1
Ex-ulkoministeri	1
Filosofi	1
Hallinto- ja rahoitusjohtaja	1
Head of Product	1
Head of Sales	1
Hedgerahastoguru	1
Hedgerahastotähti	1
Helsinkiläinen	1
Henkilöstöjohtaja	1
Herrainvaatehtaja	1
Hoitokunnan puheenjohtaja	1
Hollantilainen	1
Huoltomies	1
Ideanikkari	1
Innovaatioasiantuntija	1

Innovaatiojohtaja	1
Intialainen	1
Isoisä	1
Isovanhempi	1
isän äidin isä	1
Italialaismaalari	1
Italialaistaustainen	1
Jalkapalloilija	1
Johtaja	1
Johtaja verojuristi	1
Johtajuustutkija	1
Johtava tutkija	1
Johtohahmo	1
Juustomestari	1
Kakkosmies	1
Kalifornialainen	1
Kansallisrunoilija	1
Karismaattinen johtaja	1
Kauppias	1
Kemisti	1
Keramiikkataiteilija	1
Ketjujohtaja	1
Kiertotalousinsinööri	1
Kiinalainen	1
Kirurgian erikoislääkäri	1
Kitaraopettaja	1
Kokki	1
Konsultointijohtaja	1
Korppikotkasijoittaja	1
Kukistaja	1
Kuvanveistäjä	1
Kuvernööri	1
Lakimies	1
Legendaarinen	1
Liiketoiminnanjohtaja	1
Liiketoiminnasta vastaava	1
Luova johtaja	1
Luova yrittäjä	1
Lääkäri	1
Maailman rikkain	1
Madventuresista tunnettu	1
Markkinakomentaattori	1
Markkinointikoordinaattori	1
Markkinointipäällikkö	1
Matkailuyrittäjä	1
Ministerikollega	1
Multimiljonääri	1
Myyntimies	1
NBA-pakki	1

Tiedotusjohtaja	1
Tiedotussihteeri	1
Tietoturvajohdaja	1
Tilintarkastaja	1
Tislaaja	1
Toimialajohtaja	1

Liite 2. Taulukko: naisista käytetyt sanat

Naisista käytetyt sanat	Mainintojen määrä
Toimitusjohtaja	22
Johtaja	7
Pääministeri	7
Tutkija	7
Yrittäjä	6
Perustaja	5
Lapsi	4
Professori	4
Pääekonomisti	4
Toimittaja	4
Henkilöstöjohtaja	3
Pääjohtaja	3
Sopraano	3
Tytär	3
Vaimo	3
Valtiovarainministeri	3
Divisioonan johtaja	2
Dosentti	2
Hollywoodtähti	2
Johtava asiantuntija	2
Kapellimestari	2
Kirjuri	2
Konkurssiasiamies	2
Liittokansleri	2
Master of Wine	2
Ministeri	2
Nuori nainen	2
Omistaja	2
Pelinkehittäjä	2
Pihasuunnittelija	2
Puheenjohtaja	2
Puoliso	2
Rahoitusjohtaja	2
Rekrytointipäällikkö	2
Senaattori	2
Sisar	2
Sisarus	2
Sommelier	2
Talousjohtaja	2
Uutispäällikkö	2
Vaikuttaja	2
Vastaava johtaja	2
Vastuullisuusjohtaja	2
Viestintäjohtaja	2
Viestintäpäällikkö	2

Yksikön johtaja	2
Afrikkalainen nainen	1
Analyttikko	1
Apuaispäälakimies	1
Arkkitehti	1
Asiakaskokemusjohtaja	1
Asiantuntija	1
Asiantuntijalääkäri	1
Assistentti	1
Belgialainen	1
Edustajainhuoneen puheenjohtaja	1
Ekonomisti	1
Ensihoitolääkäri	1
Entinen pääministeri	1
Etuuspäällikkö	1
Filosofi	1
Finanssineuvos	1
Freelancer-laulaja	1
Fysioterapeutti	1
Hallintojohtaja	1
Hallituksen jäsen	1
Hallituksen puheenjohtaja	1
Hallitusammattilainen	1
HR-johtaja	1
Ihminen	1
Isovanhempi	1
Johtaja	1
Johtoryhmän jäsen	1
Juontaja	1
Kehitysjohtaja	1
Kirjailija	1
Kirjoittaja	1
Kokki	1
Kokoomuspoliitikko	1
Kollega	1
Kommentoija	1
Lakiasianhoitaja	1
Lakiasiantuntija	1
Lehtori	1
Liiketoimintaryhmän johtaja	1
Luottokutoja	1
Markkinointijohtaja	1
Markkinointijohtoon kuuluva	1
Mummo	1
Muusikko	1
Muutosjohtaja	1
Nainen	1
Naisarkkitehti	1
Namisti	1

Nouseva nimi	1
Näyttelijä	1
Opettaja	1
Opiskelijavastaava	1
Oppositio poliitikko	1
Organisaatiopsykologi	1
Osakas	1
Pilatesohjaaja	1
Pormestariehdokas	1
Prostituoitu	1
Puolueen puheenjohtaja	1
Puolustusministeri	1
Päällikkö	1
Rauhannobelisti	1
Ravintoloitsija	1
Resurssipäällikkö	1
Rokoteasiantuntija	1
Sijoittaja	1
Sisäministeri	1
Strategiakonsultti	1
Suomalainen	1
Suunnittelija	1
Syyttäjä	1
Tanskalainen	1
Tanssija	1
Tanssitaiteilija	1
Teknologijaohjaaja	1
Tekstiilitaiteilija	1
Tietokirjailija	1
Tilaaja	1
Tohtori	1
Toimialajohtaja	1
Toiminnanjohtaja	1
Tuoteryhmäpäällikkö	1
Tutkimusjohtaja	1
Tuttu	1
Tv-juontaja	1
Työfysioterapeutti	1
Työmarkkinajohtaja	1
Vaatesuunnittelija	1
Vaatettava	1
Valmentaja	1
Valtionkansleri	1
Valtiovieteiden tohtori	1
Vanhempi	1
Vanhempi asiantuntija	1
Varas	1
Varatoimitusjohtaja	1
Vastaava asiantuntija	1

Verojuristi	1
Viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja	1
Viestintäasiantuntija	1
Ylikapellimestari	1
Ylilääkäri	1
Yritysvastuujohtaja	1
Ystävä	1
Äärioikeistojohtaja	1